

Az ENSZ szakértői szerint nincs szükség növényvédő szerekre a világ népességének élelmezéséhez

Az ENSZ élelmezésügyi és környezetszennyezési szakértői szerint csak mítosz, hogy a világ gyorsan növvő népességének élelmezéséhez elengedhetetlen a növényvédő szerek alkalmazása. Az új jelentés, melyet az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa tett közzé, rendkívül kritikus véleményt fogalmaz meg a peszticideket előállító globális vállalatokkal szemben, a káros következmények szisztematikus tagadásával, agresszív, etikátlan értékesítési módszerek folytatásával vádolva őket. Mindemellett kiemelték, hogy ezek a vállalatok lobbi tevékenységükkel erőteljes hatást gyakorolnak a kormányzatokra, minek következtében megakasztják a reformokat és a növényvédő szerek globális szintű korlátozására irányuló törekvéseket.

A jelentés szerint a peszticidek katasztrofális hatást gyakorolnak a környezetre, az emberi egészségre, a társadalom egészére és a becslések szerint évi 200 ezer akut mérgezés következtében bekövetkező halálesetet okoznak. A szerzők szerint ideje lenne kialakítani egy olyan rendszert, amely globális szinten biztosítja a biztonságosabb és egészségesebb élelmiszer előállítás és mezőgazdálkodás felé való átmenetet.

Az egyértelmű következtetések érdekesek lesznek mind a Monsanto és az ipari mezőgazdaság kritikusai, mind a vegyipari vállalatok, különösen a Bayer részvényesei számára. A Monsanto, és az azt felvásárló Bayer megítélése nem igazán fog javulni a bírálók véleménye alapján. A tanácsadói vélemény erős jelzésként szolgál a nemzetközi jog érintettjei, de a toxikus vegyszerek károsultjai számára egyaránt.

A világ népessége 2050-re a mai 7 milliárdról 9 milliárdra nő. A növényvédőszer-ipar azzal érvel, hogy a termékeik – melyek piaca évi 50 milliárd dollárt tesz ki és folyamatosan nő – nélkülözhetetlenek a növényvédelemben és szükségesek a népesség elegendő élelemmel való ellátásához.

Ez tévhit, jelentette ki Hilal Elver, az ENSZ élelemhez való joggal foglalkozó különmegbízottja. A növényvédő szerek intenzívebb használatának semmi közte nincs az éhínség leküzdéséhez. Az ENSZ Élelmiszer- és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) szerint ma is tudnánk biztosítani 9 milliárd ember élelmezését. A termelés egyértelműen növekszik, a problémát a szegénység, az egyenlőtlenségek és az elosztás jelentik.

Elver szerint nagyon sok növényvédő szert olyan árunövényeknél használnak, mint pl. a pálmaolaj és a szója, azaz nem élelmiszernövényeknél, amelyekre a világ éhező népességének szüksége van. A nagyvállalatok nem foglalkoznak az éhínség-

gel, sokkal inkább a nagy volumenű mezőgazdasági tevékenységek érdeklik őket.

Az új jelentésben, melynek egyik szerzője Baskut Tuncak, az ENSZ mérgező anyagokkal foglalkozó különmegbízottja, megállapítják, hogy a tudományos kutatások megerősítik a növényvédő szerek kedvezőtlen hatását, egyértelműen bizonyítják a kapcsolatot a kitétség és az emberek betegségei között, továbbá azok környezetre gyakorolt káros hatását és ezek komoly kihívást jelentenek. A kihívást fokozza a kémikáliák okozta kár mértékének folyamatos tagadása, melyet a növényvédő szer ágazat és az agráripár táplál, valamint az agresszív, tisztességtelen értékesítési stratégiák.

Elver szerint, aki bejárta a Fülöp-szigeteket, Paraguayt, Marokkót és Lengyelországot, a nagyvállalatok kormányok és a kutató társadalom feletti befolyása rendkívül jelentős. Ha valaki a peszticidekkel kíván foglalkozni, annak foglalkoznia kell a nagyvállalatokkal is. Elver azt állítja, hogy néhány fejlődő országnak nagyon erős, peszticidekre vonatkozó jogszabályrendszere van, éppúgy, mint az EU-nak, amelyek az elővigyázatosság elvén nyugszanak. Az EU 2013-ban betiltotta a méhekre káros hatású, neonikotinoid tartalmú növényvédő szerek virágzó növényeken való alkalmazását, amit az ipar erőteljesen ellenzett. Megjegyezte azonban, hogy mások, mint pl. az Egyesült Államok, nem alkalmazták az elővigyázatosság elvét. Elver megemlítette azt is, hogy míg a fejlett országokban a fogyasztókat általában jobban védik a növényvédő szerektől, a mezőgazdaságban dolgozók gyakran nem részesülnek védelemben. Az Egyesült Államokban a mezőgazdaságban dolgozók 90%-át bejelentés nélkül foglalkoztatták, így nem állt rendelkezésükre jogi védelem és egészségbiztosítás, ami a peszticidek használatából származó kockázatot jelentett számukra.

Az Egyesült Királyságban a növényvédő szer gyártókat képviselő Növényvédelmi Egyesület szóvivője szerint hamis az az állítás, miszerint csak tévhit, hogy a gazdáknak növényvédő szerekre van szüksége ahhoz, hogy elegendő élelmet tudjanak előállítani a 7 milliárd ember számára. Szerinte a FAO egyértelműen állítja, hogy a növényvédelmi eszközök nélkül a gazdák a termésük akár 80%-át is elveszíthetnék a rovarkártévk, gyomok és betegségek miatt. A szóvivő hozzátette, hogy a növénykutatási ipar teljes mértékben egyetért az ENSZ különmegbízottjával abban, hogy az élelmiszerhez való jog a világ valamennyi polgárát megilleti, illetve a polgároknak joguk van olyan élelmiszerekhez jutni, amelyek előállítása az emberi egészségre és környezetre nézve biztonságos. Véleményük szerint a növényvédő szerek kulcsfontosságú szerepet töltenek be az egészséges, biztonságos, megfizethető és megbízható élelmiszer ellátás biztosításában.

Fotó: vimeo.com

A jelentésben úgy találták, hogy a fejlődő országok mindössze 35%-a rendelkezik a peszticidekre vonatkozó szabályozási rendszerrel és ezek érvényesítése is problematikus. Olyan esettel is találkozunk, hogy egy országban betiltották ugyan egy növényvédő szer használatát, azonban továbbra is zajlott annak gyártása export célból.

A jelentésben egy olyan globális egyezmény megszületését sürgetik, amely szabályozná a növényvédő szerek használatát és elősegítené a fenntartható gyakorlatok felé való elmozdulást, beleértve a kártevők elleni küzdelemben a természetes módszerek alkalmazását, a vetésgörget és az ökológiai módon előállított élelmiszerek fogyasztásának ösztönzését.

A növényvédő szereknek való krónikus kitettség kapcsolatban áll a rákkal, az Alzheimer és a Parkinson kórral, a hormonális rendszer zavaaraival, fejlődési rendellenességekkel és

a meddőséggel. A jelentésben kiemelik a peszticidekkel szennyezett élelmiszerek kockázatát a gyermekek esetében, utalva az Indiában 2013-ban bekövetkezett 23, valamint a Kínában 2014-ben bekövetkezett 39 halálesetre. Megemlítik továbbá a jelentésben, hogy egy nemrég készült kínai tanulmány szerint a növényvédő szer szennyezettség következtében a termőterületek 20%-án nem folytatható tovább a gazdálkodás.

Az ipar rendszerint a „szándékos visszaélés” kifejezést használja, hogy a veszélyes szerek elkerülhető hatásaiért a felelősséget a használóra hárítsa. Egyértelmű azonban, hogy a peszticidek teljes életciklusa során és a kiskereskedelmi láncban a felhasználók és a többi érintett védelmével kapcsolatos felelősség a készítmények előállításait terheli.

Fordította: NAGY JUDIT

Forrás: www.gmwatch.org

Az ENSZ Regeneráció: az ökológiai gazdálkodás és a civilizáció következő fejlődési állomása

Egyre több ökológiai, környezetvédelmi, társadalmi, klíma és béke aktivista támogat egy olyan új, világmegváltó paradigmát, amely megmenthetné az emberiséget a globális katasztrófától. Az új paradigma és mozgalom neve regeneratív mezőgazdaság, pontosabban regeneratív élelmiszer, gazdálkodás és földhasználat.

A regeneratív mezőgazdaság és földhasználat magában foglalja az ökológiai gazdálkodás, az állattenyésztés és a környezetvédelem hagyományos, legjobb helyi gyakorlatait. Központi szerepet tölt be a talaj egészségének, termékenységének, az erdők egészségi állapotának javítása, a biológiai sokféleség támogatása, valamint az állatjólét és a vidék (különösen a kis gazdaságok) jólétének megteremtése és ezek minőségének növelése.

A regenerációs forradalom alapvető terve szerint egyesítenék a világ 3 milliárd vidéki gazdálkodóját, állattartóját a sok milliárd egészségre, környezetvédelemre és társadalmi igazságosságra fogékony fogyasztóval, hogy szakítsanak az eddig szokásos szemlélettel és egy globális kampányt indítsanak az együttműködésért, szolidaritásért és a regenerációért.

Az egyik aktivista, Vandana Shiva szerint a regeneratív mezőgazdaság megoldást jelent a talajok, az élelmiszer, az egészségügy, a klíma és a demokrácia válságára. Hogyan képes a regeneratív mezőgazdaság növelni a talaj tápanyagtartalmát, maximalizálni a hozamot, megkötni a szenet a légkörből a talajban, növényekben és fákban, stabilizálni az éghajlatot és visszaállítani a szokásos csapadékmennyiséget, növelni a talajok vízmegkötő képességét, táplálóbbá tenni az élelmiszereket, mérsékelni a vidék elszegényedését és békét hozni a háborútól sújtotta övezeteibe?

Először is érdemes elolvasni, amit Michael Pollan, az Egyesült Államok egyik legbefolyásosabb élelmiszerekről és gazdálkodásról publikáló írója tett közzé az anyatermészet-ről és a fokozott fotoszintézisről: „Figyeljük meg, mi történik, amikor napfény éri a talajban gyökerező fűvet. A növény a fényt katalizátorként használva szén-dioxidot vesz fel a légkörből, azt bontja, az oxigént kibocsátja és folyékony szén-cukrokat

szintetizál. A cukrok egy része táplálja és építi fel a növény talaj feletti, látható részét, de a folyékony szén nagy része (20-40%-a) a talaj felszíne alatt mozog, kiáramlik a gyökereken át a talajba. A gyökerekből származó cukrok táplálják a talajban élő mikroorganizmusokat – a rizoszféra benépesítő baktériumokat, gombákat –, amiért cserébe ezek a szervezetek számos szolgálatot tesznek a növény számára. A légköri szén tehát megkötődik a talajban, azaz a probléma megoldódik. Nem csak erre, hanem számos egyéb problémára is megoldást jelent ez a folyamat. Amellett, hogy nagy mennyiségű szenet távolít el a légkörből – több tonnányit hektáronként, ha a gyepet, vagy szántót megfelelően kezelik –, a folyamat hozzájárul a talaj termékenységének és vízmegtartó képességének javításához is. Ami több és jobb élelmiszert jelent. A légköri oxigén talajba juttatásának ez a folyamata még hatékonyabb, ha kártevőket is bevonnak a rendszerbe. Amikor egy szarvasmarha, vagy egy juh leharap egy fűnyálábót, a növény, hogy helyreállítsa a gyökér-hajtás egyensúlyát, feláldozza a gyökérszete egy részét. Ez táplálékkul szolgál a férgeknek, fonálférgeknek és mikrobáknak, így végül a talaj szénkészletét gyarapítja. Az emberiség évezredek óta úgy állítja elő az élelmiszereket, hogy közben kimeríti a talaj szénkészletét. Az utóbbi kb. 100 évben ehhez hozzáadódik még a fosszilis üzemanyagok használata is. De most már tudjuk, hogyan állítsunk elő még több élelmiszert úgy, hogy közben visszajuttatjuk a szenet és a vizet a talajba, illetve növeljük annak termékenységét.”

Egy 2015-ben, a Guardian-ben megjelent cikk jól összefoglalja a regeneratív mezőgazdaságra jellemző legfontosabb gyakorlatokat:

A regeneratív mezőgazdaság a talajt újraépítő technikák egész sorát foglalja magában, amelyek során megköti a szenet. Jellemző rá, hogy takarónövényeket és évelőket használ, tehát a talaj soha nem marad fedetlenül, valamint a természeteshez hasonló módon legeltetnek állatokat. A szénmegkötésen túl ökológiai előnyöket is kínál: megfékezi a talajeróziót, elősegíti a remineralizációt, védi a talajvíz tisztaságát és csökkenti a káros növényvédő szerek és trágyázó szerek elfolyását, kimosódását.

Megoldás a talajjal, egészségüggyel, környezetvédelemmel és éghajlatváltozással kapcsolatos válságra

A részletek aprólékos taglalása nélkül, meg kellene látnunk a kapcsolatot a talaj, a közegészségügy, a környezetvédelem és a klímaválság között. Gyakorlatilag valamennyi, egyre növekvő környezetvédelmi és egészségügyi probléma visszavezethető a modern élelmiszer előállításához. Ezek közé tartoznak többek között az alábbiak:

- az élelmiszer ellátás bizonytalansága és éhezés, növekvő mennyiségű élelmiszer hulladék mellett;
- az elhízás és a krónikus betegségek egyre nagyobb arányú előfordulása, növekvő egészségügyi ellátási költségek mellett;
- csökkenő édesvíz ellátás;
- a mérgező mezőgazdasági kemikáliák szennyeznek a levegőt, a talajt, a vizeket és ezáltal veszélyeztetik az egész élelmiszer láncot;
- a szokványos időjárási viszonyok és csapadékeloszlás zavarai.

Az éghajlat és az élelmiszerek közötti összefüggés

A klímaválság (és az azzal kapcsolatos talaj, környezetvédelmi és egészségügyi válság) nem oldható meg az élelmiszer és mezőgazdasági válság ezzel egyidejű megoldása nélkül. Le kellene állítanunk az üvegház hatású gázok kibocsátását (100%-ban megújuló energiaforrásokra való áttéréssel), el kellene szakadnunk a kemikáliákat és energiát intenzíven felhasználó élelmiszer előállítástól, a nagyüzemi gazdálkodástól és földhasználatától, amilyen gyorsan csak lehetséges.

A regeneratív gazdálkodás képes arra, hogy 200-250 milliárd tonnányi szénat vonjon ki a légkörből az elkövetkezendő 25 év során és ezt a talajba, illetve a növényekbe juttassa, mellyel növeli a talaj termékenységét, a megtermelt élelmiszer mennyiségét, javítja az élelmiszer minőségét és stabilizálja az éghajlatot.

A növényvédő szerek intenzív használata, a GMO-k, a műtrágyák és a nagyüzemi gazdálkodás, melyet vagy 50 milliárd gazdaság végez, főként az északi féltekén, számos káros hatást gyakorol az egészségre, és hozzájárul bizonyos krónikus betegségek és az alultápláltság járványszerű terjedéséhez. Mindezek mellett tönkreteszi a talajt, a vizes élőhelyeket és az erdőket, melyek elveszítik természetes képességüket a szén légkörből talajba való megkötésére.

Jó hír, hogy a napenergia és a szélenergia, valamint az energiamegtakarítás napjainkban olcsóbb, mint a fosszilis tüzelőanyagok, és sokan rájöttek már arra, hogy az ökológiai, legeltetési gazdálkodásból származó, friss élelmiszerek biztonságosabbak, táplálóbbak, mint a vegyszerezett, génmódosított társaik.

Az élelmiszer és klíma aktivistáknak együtt kell működniük, mielőtt az éghajlatváltozás katasztrófába csapna át, amikor már nem lehet elegendő élelmet termelni a Föld táplálására. A jelenleg folytatott ipari élelmiszer előállítás, gazdálkodás és földhasználat a világ mezőgazdálkodási földterületének 75%-át sújtja, itt folyamatosan „kibányásszák”, kivonják a talaj szénkészletét, irtják az erdőket és ezzel a tevékenységgel az éghajlatot destabilizáló üvegházhatású gázok 44-57%-át

juttatják az egyébként is túltelített légkörbe, ezzel egyidőben pedig veszélyeztetik az egészségünket is a kényelmi, nagymértékben feldolgozott ételekkel.

A vidéki szegénység, a demokrácia és a háború okozta válság megoldása

Az érinthetetlen és ellenőrizhetetlen kormányok a világon az emberek adóiból évi 500 milliárd dollárt költenek az 50 millió ipari méretekben termelő gazdaság támogatására, hogy azok végezhesek nem igazán áldásos tevékenységüket. Ezekben a gazdaságokban jellemző a túlzott művelés, a túllegetetés (vagy alullegetetés), a monokultúra, a talaj és a környezet szennyezése vegyszerekkel és GMO-kkal, hogy olcsó árunövényt (kukoricát, szóját, búzát, rizst, gyapotot), vagy könnyen értékesíthető növényt termesszenek, alacsony feldolgozottságú élelmiszert, intenzív tartású állatokból húst és állati termékeket állítsanak elő. Mindeközben a családi gazdaságok, az a 3 milliárd ember, akik a mezőgazdasági területek mindössze 25%-án a világ élelmiszertermeléséhez 70%-ban járulnak hozzá, küzdenek a fennmaradásért.

Ha a helyi közösségek meggyőzőnek, vagy rákényszerítenék a kormányokat arra, hogy csökkentsék, vagy megszüntessék az ipari gazdaságok és a nagyüzemi élelmiszer előállítás évi 500 milliárd dolláros támogatását és e helyett a családi gazdaságokat támogatnák, akik javítják a talaj állapotát, segítik a biodiverzitás fennmaradását, ügyelnek az állatjólétre és az élelmiszer minőségre, egyszerre csökkenne a szegénység, javulna a közegészség és helyreállna az éghajlat stabilitása.

Még a Pentagon is elismeri, hogy az éghajlatváltozás, a talajok leromlása (erózió, elsivatagosodás) és a vidéki szegénység elsődleges okai a viszályoknak, háborúknak és a menekülthullámoknak.

A fentiekhez hasonló módon, a korrupt kormányok 5,3 trillió dollárral támogatják a fosszilis tüzelőanyagokat és több mint 3 trillió dollárt költenek fegyverekre évente.

A globális regenerációs mozgalomnak valószínűleg több évtizedre lenne szüksége ahhoz, hogy elérje a kritikus tömeget és hatékonyságot. A mozgalom üzenetének a világ helyi közösségeihez való eljuttatása során figyelembe kell venni azt is, hogy a legtöbb ember sokkal gyorsabban fog pozitívan reagálni az üzenet egyes összetevőire (pl. a munkahelyteremtésre, a vidéki szegénység csökkentésére, a talajtermékenység helyreállítására, az óceánok és a tenger élővilágának védelmére, az erdők megóvására, a vizek védelmére, az anyatermészet védelmezésére, a béke, a demokrácia és a megbékélés alapjainak megteremtésére stb.), mint a központi „élet-halál” üzenetre, miszerint meg kell fordítani a globális felmelegedés folyamatát.

Fontos, hogy nem mindenki fog azonnal 100%-ban egyetérteni a regeneratív élelmiszer, gazdálkodás és földhasználat elveivel. A mozgalom sokkal inkább a közösségek, régiók, nemzetek közös aggodalmaira épít. Az üzenetek, keretek és kampányok változatosságával, illetve az égető problémák közötti összefüggések megvilágításával van esély arra, hogy történelmi jelentőségű összefogás jöjjön létre, melynek segítségével megóvható a közös otthonunk, ami biztosíthatja a saját, továbbá a jövő generációk túlélését.

Fordította: NAGY JUDIT

Forrás: www.organicconsumers.org